

Karner sv. Michala

Je jedinou podstatne neporušenou gotickou stavbou v meste mimo Trenčianskeho hradu. Postavený bol v druhej tretine 15. storočia ako kostnica v blízkosti Farského kostola. Zadnou stenou nadväzuje na pôvodné mestské opevnenie. Začiatkom 16. storočia nadstavili dnešnú nadzemnú časť, ktorá po požiari kostola v roku 1528 slúžila istý čas ako kaplnka. V rokoch 1529 -1530 sa v mestských útoch spomínajú výdaje na jeho opravu. A do opravy Farského kostola dočasne slúžil ako miesto bohoslužieb. V roku 1560 bol v súvislosti s tureckým nebezpečenstvom zmenený na mestskú zbrojnicu s kovolejárskym zariadením v suteréne. Neskôr budova schátrala a po rekonštrukcii v rokoch 1973 -1989 dnes patrí Trenčianskemu múzeu.

Na ploche približne 70m² v tomto nevelkom, ale veľmi pôsobivom priestore Vám ponúkame kolekciu sakrálneho umenia zo zbierok Trenčianskeho múzea. Táto nevelká, ale pôsobivá kolekcia združuje prierez fragmentov oltárnych komplexov.

*Časť tzv. podľušianskeho oltára - **Snímanie z kríža** z 1. pol. 15. stor., kde v jedinej kompozícii sledujeme tragédiu okamihu v dokonalých gestách zúčastnených. Pokojná a vyrovnaná **Madona s Ježiškom** s pôvodnou polychrómiou a vedľa Krásnej Madony v typickej gotickej kompozícii pochádzajúcej pravdepodobne z dielne rakúskych (alebo nemeckých) majstrov dáva presvedčivé svedectvo o kvalite pôvodných oltárnych celkov, ich kvalite a dobe vzniku.*

Figúra, resp. torzo - sv. Alžbety Uhorskej (Durínskej) i keď jej chýbajú gestá rúk pre obdobie nastupujúceho baroka tak typické, je veľmi pôsobivá a vidíme, že v atmosfére sakrálneho priestoru bývalého karnera svojim gestom stále dynamizuje a rozochvievá okolie. Bola to významná pomocníca chorých, patrónka nevinne prenasledovaných a trpiacich núdzou, dcéra uhorského kráľa Ondreja II., narodená v Bratislave, zomrela ako 24 ročná.

Pokojný pohľad oranta akoby z vysokých tónov ušľachtilosti i tragédie, upokojoval pozorovateľa a upozorčoval na oltárny obraz Sv. Františka Xaverského - zakladateľa a generála rádu jezuitov s vyobrazením Trenčianskeho hradu.

Sochy Františkánov pozerajúci sa na nás z väčších výšok dotvárajú kompozíciu v objeme, ktorý slúžil i ako kaplnka sv. Michala a určitú dobu - pri vyhorení farského kostola v roku 1528.

Snaha vyzdvihnúť a nechať vyniesť silu výrazov a gesta možno pozorovať i v rozhodnosti pózy sv. Františka s Pauly - patróna pustovníkov, okrem iného i neplodných manželstiev. Pochádza z obdobia z konca 18. stor.

Sochy Sv. Ján Krstiteľ - patróna rehoľného života a špitáľníkov vo svojom výraze, nesú posolstvo, oddanosti a vyrovnanosti na pozadí barokového interiéru kostola Sv. Františka Xaverského v Trenčíne. Majstri do ich výrazu zakódovali pokoj a mier, napriek dynamike doby a tragédie následnosti.

Vo výklenkoch oproti vstupu je niekoľko fragmentov sakrálnej architektúry - sochy zlátených anjelíkov -

*puttí a niekoľko sošiek svätcov, pochádzajúcich zo 17.
189. stor.*

*Oltárny obraz Sv. Martina biskupa z Tours svojou
uzatvára priestor a tvorí pandant k výškam
v kompozícii celku. Predstavuje patróna o.i. obrákov,
azjatcov, abstinentov.*

*V textovom a panelovom súbore máte možnosť vidieť
niekoľko informácií súvisiacích s pohnutými dejinami
farského kostola Narodenia Panny Márie na tzv.
Marienbergu - či Mariánskom vršku.*

*Zo starého gotického zariadenia kostola sa zachoval
fragment malého prenosného oltárika
okolo roku 1420 a dva fragmentálne zachované
maľované oltárne krídla z čas okolo 1400
do zbierok Národnej galérie v Budapešti. Ich zväzšenú
ilustráciu uvidíte na paneli.*